

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

СЛУЖБОВА-БОЙОВА ПІДГОТОВКА ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

*Матеріали
міжнародного науково-практичного
круглого столу
30 листопада 2022 року
м. Одеса*

ОДУВС
2022

УДК 614.88:351.74(477)
С916

Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками.

Службова-бойова підготовка як основа професійної С916 діяльності поліцейських : матеріали міжнар. науково-практичного круглого столу (м. Одеса, 30 листопада 2022 року). Одеса : ОДУВС, 2022. 204 с.

У збірнику представлені дослідження науково-педагогічних працівників, практичних працівників правоохоронних органів, ад'юнктів, слухачів, курсантів, студентів.

УДК 614.88:351.74(477)

© ОДУВС, 2022

ОСОБЛИВІ ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ КУРСУ «ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА»

Ніколаєв Олександр,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри ТСВФП
ОДУВС (м. Одеса), Україна

Ульянов Олексій Іванович,
кандидат юридичних наук, доцент
професор кафедри ТСВФП,
ОДУВС (м. Одеса), Україна

В складних умовах воєнного стану з метою захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України до виконання різноманітних бойових завдань залучаються працівники Національної поліції. Для виконання поставлених завдань кожен правоохоронець повинен мати чітке уявлення про те, яких правил необхідно дотримуватись під час виконання своїх обов'язків в ході несення служби.

Отже, на сучасному етапі становлення оновленої системи професійної освіти в Національній поліції тактична підготовка є одним із найважливіших видів загальної підготовки поліцейських до дій в особливих умовах. Виконання значної кількості службово-бойових

завдань в особливих умовах потребує глибоких знань у галузі тактики. При цьому неодмінною умовою високої ефективності роботи поліцейського є наявність умінь і навичок проведення окремих тактичних дій, тому особливої уваги в професійному становленні поліцейського потребують питання опанування курсантами такого виду службової підготовки, як тактична підготовка (комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським знань, умінь і навичок, необхідних для формування готовності до дій у ситуаціях із різним ступенем ризику, здатності прогнозувати їх розвиток та своєчасно приймати вправомірні рішення).

Нагромаджений досвід проведення занять у системі професійної підготовки та перепідготовки діючих поліцейських, навчання курсантів дозволяє судити про нагальну потребу в трансформації форм і методів тактичної підготовки, що надають можливість оптимізувати навчання майбутніх поліцейських для формування компетенцій, що дозволять успішно виконувати професійні завдання у воєнний час.

Запорукою успіху в упровадженні передових стандартів професійного навчання поліцейських та формуванні професійних компетентностей насамперед є висока методична підготовка керівників навчальних занять. Важливою умовою забезпечення професійної компетентності науково-педагогічного складу є проведення його систематичних стажувань у підрозділах Національної поліції та інших правоохоронних органів, які здійснюють практичну діяльність. За умови забезпечення високої кваліфікації науково-педагогічного складу, набуває особливої актуальності застосування певної сукупності активних та інтерактивних методів навчання, за допомогою яких досягається більш інтенсивне оволодіння курсантами необхідними знаннями, вміннями й навичками.

В основу використання таких методів має бути покладено діяльнісний підхід до навчання, за змістом якого навчання різних видів діяльності поза цією діяльністю неможливе. Зокрема, при вивченні теоретичного матеріалу на заняттях можливе використання проблемного та діалогового методу, ділової гри, методу критичних ситуацій та методу ситуаційного моделювання. Застосування вищевказаних методів дозволяє викладачеві перебувати в ситуації активного діалогу з курсантами. У процесі колективної розумової діяльності бажано використовувати ефект взаємного навчання, коли

всі учасники заняття обмінюються інформацією, висловлюють свої думки, обґрунтовують власну точку зору під час аналізу реальних тактичних ситуацій, які можуть виникнути в процесі виконання службово-бойових завдань в особливих умовах.

Під час проведення практичних занять уявляється доцільним використання таких методів: квест-технології, рольові ігри, вирішення тактико-спеціальних завдань, аналіз конкретних прикладів із практики. В умовах інтерактивного навчання рольові ігри полягають у заглибленні курсантів у певну оперативну обстановку, у якій вони, виконуючи тактичне завдання в статусі поліцейського, демонструють поведінкові моделі, які, на їхню думку, є найбільш ефективними. У такій тактичній грі беруть участь одночасно декілька курсантів, поперемінно виступаючи в ролі старшого чи підлеглого. Це дозволяє курсантам набувати певний досвід поведінки в складній ситуації, водночас критично переосмислюючи його. Тут вирішальними чинниками є обмежений час прийняття певного рішення, імітація реальної обстановки і самостійність курсантів у реалізації наявних можливостей щодо виконання тактичного завдання.

На нашу думку, для тактичної підготовки перспективними є імітаційні методи, що дозволяють вибудовувати навчальну діяльність на основі імітації професійної діяльності поліцейського. Дані методи дають можливість не тільки прищеплювати окремі тактичні вміння і навички, але й комплексно здійснювати злагодження дій майбутніх правоохоронців у складі функціональних груп.

Від поставленої навчальної мети, рівня підготовки курсантів, стану навчально-матеріальної бази залежить вибір методів навчання, урізноманітнити які дозволяє використання наочних посібників, макетів вогнепальної зброї, засобів захисту та імітаційних засобів.

Оптимально використовувати сукупність указаних умов можливо при використанні такої навчальної форми, як тактичне заняття, яке відображає всю сукупність необхідних умов для оптимізації процесу тактичної підготовки та дозволяє найбільш ефективно досягати певних навчальних цілей.

Тактичне заняття можна проводити на основі моделювання різних тактичних ситуацій у денний та нічний час на різних типах місцевості. Тактичні заняття дають можливість забезпечувати більш повне відпрацювання навчальних питань щодо дій у складі функціональних груп з урахуванням реального часу, необхідного для виконання певного службово-бойового завдання. Така форма занять

дозволяє навчити курсантів безперервним, злагодженим діям за умов, максимально наближених до службової дійсності. Заняття слід проводити на певному тактичному тлі за заздалегідь визначеним планом, який передбачає несподіване ускладнення оперативної обстановки. На відміну від інших форм навчальних занять, навчальні питання на тактичних заняттях повинні відпрацьовуватися послідовно згідно з певною легендою. Використання ситуаційного моделювання оперативної ситуації є обов'язковою умовою організації таких занять. Особливу увагу при цьому слід приділяти детальному опрацюванню ігрових епізодів. Цю умову можна успішно забезпечити відповідними імітаційними засобами та макетами зброї. Дана форма навчальних занять має застосовуватись на завершальному етапі вивчення кожної теми. Кількість і зміст тактичних занять із кожної теми має визначатися робочою програмою з тактико-спеціальної підготовки.

Зважаючи на вищевикладене, доцільно збільшити частку навчального часу, що відводиться на тактичні заняття в межах навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка». Цю форму навчання слід використовувати для роботи з курсантами у складі навчальної групи з обов'язковим застосуванням засобів захисту, імітаційних засобів та макетів зброї.

На завершальному етапі вивчення тактико-спеціальної підготовки доцільно застосовувати тактико-спеціальні навчання. Така форма занять є найважливішим засобом підвищення тактичної підготовки курсантів та вдосконалення управлінських навичок в організації й несенні служби в умовах, зумовлених запровадженням воєнного стану. У рамках цього виду занять можуть моделюватися складні види професійної діяльності поліцейських в особливих умовах, що відображають реальну обстановку. Основною метою тактико-спеціального навчання є поглиблення й закріплення теоретичних знань, розвиток у курсантів тактичних умінь і навичок, перевірка рівня їхньої професійної підготовленості. Ефективність застосування цього виду занять залежить від методики його проведення. На нашу думку, доцільно проводити комплексні навчання, коли на тактичному полігоні моделюються дії кількох різних підрозділів. При цьому кожен курсант отримує індивідуальну роль відповідно до функцій конкретного працівника поліції, включеного до складу певної функціональної групи.

Отже, тактичні заняття та тактико-спеціальні навчання є досить складними, але перспективними формами професійної підготовки поліцейських, що дозволяють найбільш повно виконувати цілу низку навчальних завдань тактичної підготовки. Одними з основних умов реалізації даних форм навчання є високий рівень підготовки керівників навчальних занять, ретельне методичне відпрацювання освітнього процесу, орієнтоване на використання активних та інтерактивних методів навчання курсантів, а також використання відповідної навчально-матеріальної бази.

Сучасні педагогічні методики, які застосовуються в тактичній підготовці, дозволяють своєчасно виробляти тактичні вміння й навички, коригувати зміст навчальних цілей та завдань відповідно до нових викликів і загроз, підвищуючи ефективність професійної підготовленості поліцейських. Розглянуті форми й методи тактичної підготовки, які застосовуються в межах реалізації діяльнісного підходу в професійному навчанні, максимально наближають освітній процес до реальної службової діяльності, збагачуючи курсантів практичним досвідом.

Денисюк Яна, Вайда Тарас Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану	47
Мох Тетяна, Домніцак Володимир Правові та організаційні засади надання домедичної допомоги	49
Жернаков Денис Особливості вогневої підготовки поліцейських в умовах воєнного стану	52
Журавльова Дар'я Облік і зберігання зброї та боєприпасів	55
Журавльова Дар'я Підвищення кваліфікації з вогневої підготовки під час воєнного стану	58
Жураковський Ігор Формування та актуалізація належних професійних компетентностей співробітників служби судової охорони та їх вплив на готовність підрозділів служби до виконання завдань	61
Завістовський Олег, Арцебарська Олена Важливість тактичної медицини у службовій підготовці поліцейського	64
Зубченко Л. В., Голик В. А. Нові підходи в організації системи фізичної підготовки здобувачів вищої освіти системи МВС України	67
Каліберда Нікіта Дозвільна система як один із засобів забезпечення суспільної безпеки та громадського порядку, її місце у системі діяльності Національної поліції України	70
Карапет'янц Святослав, Коломієць Юрій Складова фізичної підготовки та заходів спрямованих на формування навичок (вдосконалення, умінь) поліцейського	73
Карапет'янц Святослав, Трішин Костянтин Актуальні питання надання домедичної допомоги	75
Карпенко Олександр Психологічна підготовка як напрям тактико-спеціальної підготовки поліцейських в умовах воєнного стану	78
Катеринчук Іван Вогнева підготовка, як складова професійної підготовки працівників поліції	80
Коваль Ірина Роль психологічної та фізичної підготовки при вогневій підготовці курсантів системи МВС	82

Трішин Костянтин, Коломієць Юрій Роль тактичної медицини в підготовці поліцейських.....	84
Коляда Дар'я Удосконалення засобів індивідуального бронезахисту поліцейських під час виконання бойових завдань	86
Комяга Анатолій, Домніцак Володимир Фізична підготовка як комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення умінь та навичок поліцейського	88
Носкова Тетяна, Комяга Анатолій Тактична медицина в системі професійної підготовки поліцейського.....	93
Кравчик Катерина Олександрівна Умови і фактори формування поведінки курсантів навчальних закладів МВС	96
Кравчик Катерина Олександрівна Втілення гендерної політики у службу діяльність Національної поліції України.....	100
Кузяк Дарія Основні аспекти застосування скандинавської моделі під час забезпечення публічної безпеки і порядку в діяльності Національної поліції України	103
Лимар Максим Щодо врегулювання організаційних питань у сфері професійного навчання спрямованих на підвищення рівня якісної складової професійної підготовки поліцейських.....	106
Любчич Д. О. Організація фізичної підготовки з курсантами ЗВО МВС України.....	108
Масоха Владислава Вогнева підготовка: вивчення дисципліни під час дистанційного навчання в умовах воєнного стану	111
Маяцька Єлизавета Спеціальна фізична підготовка як обов'язкова складова професійної готовності поліцейських до здійснення ефективного несення служби з охорони громадського порядку	113
Мох Тетяна, Дулгер Володимир Роль та головні проблеми тактичної медицини в системі професійної підготовки поліцейського.....	117
Міхнєв Богдан Практичні питання щодо вивчення вогневої підготовки працівниками Національної поліції України.....	119

Могильний О. Сучасне значення та роль фізичної підготовки правоохоронців в умовах війни.....	122
Мозоль Катерина Адміністративно-правовий статус Національної поліції.....	124
Мозоль Катерина Форми та методи поліцейської діяльності	127
Москаленко Михайло, Бахчеван Євген Проблемні питання професійної підготовки поліцейських.....	129
Мох Тетяна, Коломієць Юрій Значення фізичної підготовки у формуванні та вдосконалення умінь та навичок поліцейського в умовах воєнного стану.....	132
Нечепоренко В. Р. Актуальні питання правового регулювання поліцейської діяльності в Україні	135
Ніколаєв Олександр, Ульянов Олексій Іванович Особливі форми проведення практичних занять із курсу «тактико-спеціальна підготовка»	137
Проскурня Євгеній, Мох Тетяна Фізична підготовка як умова реалізації трудової функції поліцейського.....	141
Проскурня Євгеній, Носкова Тетяна Актуальні проблеми фізичної підготовки курсантів системи МВС України.....	144
Расторгуєв Нікіта Особливості вогневої підготовки, як складової професійної підготовки працівників Національної поліції.....	147
Самсонов Давид, Бахчеван Євген Ведення вогню після фізичних навантажень – як методика підготовки правоохоронців...	149
Світайло Діана Важливі аспекти тактико–спеціальної підготовки поліцейських в умовах дії військового стану.....	152
Теренчик Еліна Фізична підготовка як комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення умінь та навичок поліцейського.....	156
Ткачова Юлія Порядок проходження служби в Національній поліції.....	159
Ткачова Юлія Поняття та способи забезпечення законності.....	161